

Het Sliedrechts dialect (210)

(Publicatie van de Oudheidkundige Vereniging
"Sliedrecht")

D'N INMAOK

As 't vroeger vekansie was, mosse me aalemael hellepe mè bôontjies afhaole. Kiste vol! Prinsessebôontjies en snijbôontjies. Lijkt 't nou zô veul omdat 't al zô 'n zestig jaer geleeje is? 't Diepvrieze was nog lang nie uitgevonge en 't wecke kwam ok pas jaere laeter. Iederêen zurgde 's zeumers voor 'n wintervorraedjie. 's Winters wazze d'r allêen mor de kôolsoorte. Bôone wazze d'r in de winter niet, dus wiere ze ingemaakt in de grôte bruine Keulse pot. Dat bôone afhaole was 'n vervelend, secuur waarksie. Dikkels zat 'r "draed" aan de bôontjies en dat mos t'r schôn af. De bôontjies wiere goed schôn gewasse en dan gonge ze in de pot. Eerst 'n laochie bôone, dan 'n laochie zout. Was de pot vol, dan gong d'r 'n bord of 'n planksie op. Daerop kwam 'n grôte bezaltkaai voor de wicht en vedder 'n schôn doek om 't zaaksie stofvrij te houwe. Deur de zwaere druk van de stêen pekeld 't aarg gaauw. As die pekeld bove kwam drijve, kwam d'r 'n soort aanslag op. 't Lekend wel wat op schimmel, 't wier kaom genoemd. Van tijd tot tijd wier 't 'r af geschept en 't bord en de stêen wiere dan goed schôn gemaakt.

Snijbôoneulentjie

We hadde toen al 'n snijbôoneulentjie. De keuketafel wier buit gezet en 't meulentjie wier d'r op geschroefd. Moeder draaide en wij mosse de bôone d'r in douwe. Onder de taofel sting 'n grôte taail om de gesneeje bôontjies in op te vange. De mêeste huisvrouwe hadden 't 'r in die tijd aarg druk mee. D'r wier ok zuurkôol ingemaakt en andijvie. Voor de zuurkôol wier witte kôol geschaofd. Die schaf lekend op de komkommerschaof, mor was wel tien keer zô grôt en dan van hout.

Grauwe munnikers

Wie zelf 'n akkertie had, had 't nog drukker. Die drôogde ok bôone, bruine en witte en capusijners. Vaoder noemde die "grauwe munnikers". Wazze ze goed drôog, dan wiere ze uitgedopt en in busse gedaen. Juin hong aan bossies gebonge in de schuur. Krote en winterpeeje gonge wel in 'n kist mê zand, dan bleve ze mooi hard. Moeder kocht mêestal 'n kist stoofpere, die wier op zolder gezet. We atte ze, glôd 'k, allêen op zodag. Ze hiettende Giessewildemanne, ok weet 'k nog de naam klaaipere. Appels wiere geschild, in parties gesneeje en bij d'n bakker op de ove gedrôogd. Soms wazze ze zô hard gedrôogd, dà je ze nie bijte kon. Moeder zette ze dan 'n nachie in de wêek en dan wiere ze weer zacht. D'r wiere mêestal goudrenette voor gebruikt, mor d'r wazze ok appelrasse waer ie nou nie meer van hoort, zôas bellefleure en sterappels, notaorisappels en zoete bloemee 's.

Aerepel opgedaen

In 't naejaer zurgde iederêen voor 'n voorraedjie aerepel. D'r wazze toen ok andere rasse bij. De aaignhaaimers kenne me nog steeds, mor d'r wazze ok braovo 's, Bevelanders, rôje sterre en Zeeuwse blaauwe. Ze wiere bewaord in de kelder of onder de bedstee. Dan zeeje ze: " 'k Hè m'n winteraerepel al opgedaen!" Tegen 't voorjaer kwamme d'r lange tôte aan en wiere ze zô slap as 'n vaetdoek. Veul boere en handelaere kuld de aerepel in, net as de biete voor de koeie. Ze wiere dan rondom in 't strooi gelege en afgedekt met 'n dikke laag grond. Op deuze manier bleve ze mooi hard.

Wecke

Zô in de dertiger jaere kwam de weckketel. Iederêên schafte weckpote aan. 't Was ok veul gezonder as aal dat zout, mor of 't zô 'n grôote verbetering was? Makkelijker was 't zeker niet. 't Kostte aarg veul aan vuur of gas, want de bôone mosse anderhalf uur in die potte koke en je mos ze eve goed afhaole en snijje. Ondanks aale zurg gonge d'r dan ok nog potte ope deur onbekende oorzaak. De smaak was ok niet aaltijd eve geweldig. Die weckpote namme ok veul plek in.

Opoes hutspot

Nae d'n oorlog is t'r veul veranderd. D'r kwamme kasse en je kon 's winters ok volop verse groente kôope. Aerepel opslaon is nou hêêlemael van de baon en de groente doen me in de vrieskist. Je hê nerges meer omkijke naer. Tegewoordig hê je ok al van die magnetronne waerin 't ete zô klaor is. Gaon me nog 'n stappie wij -jer en ete me straks aalemael uit de muur? Wel jammer dat dan niemand meer zal wete hoe bij opoes d'n hutspot smaakte!

Weer hertelijk dank aan onze trouwe inzendster Mevr. B. uit P., voor dit prachtige stukje historie!

Reacties:

R. Buizert. Weresteijn 1. Tel.01840- 12035.

K. Lissenburg- v. Genderen. Weresteijn 72. Tel.01840- 15368.